

**REGULATIVA KOMISIJE (EU) br. 452/2014
od 29. aprila 2014. godine**

**o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi sa vazдушnim operacijama operatora iz trećih zemalja u skladu sa
Regulativom (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta
(Tekst od značaja za EEP)**

Član 1

Predmet i područje primjene

Ovom regulativom utvrđuju se detaljna pravila za operatore iz trećih zemalja vazduhoplova navedenih u članu 4 stav 1 tačka (d) Regulative (EZ) br. 216/2008 koji obavljaju operacije komercijalnog vazdušnog prevoza u, unutar ili van teritorije koja podliježe odredbama Ugovora, uključujući uslove za izdavanje, održavanje, izmjene, ograničenja, privremeno ukidanje ili ukidanje autorizacije, prava i odgovornosti imalaca autorizacije, kao i uslova u kojima su operacije zabranjene, ograničene ili su predmet određenih uslova koji su u interesu sigurnosti.

Član 2

Značenja izraza

Za potrebe ove regulative:

- (1) „alternativni načini usklađivanja“ su načini koji predlažu alternativu (zamjenu) postojećim prihvatljivim načinima usklađivanja (AMC) ili oni koji predlažu nove načine uspostavljanja usklađivanja sa Regulativom (EZ) br. 216/2008 i njenim sprovedbenim pravilima za koje Agencija nije donijela povezane prihvatljive načine usklađivanja;
- (2) „operacija komercijalnog vazdušnog prevoza (CAT)“ znači operacija vazduhoplova za prevoz putnika, tereta ili pošte uz novčanu ili drugu vrstu naknade;
- (3) „let“ znači odlazak sa određenog aerodroma ka određenom odredišnom aerodromu;
- (4) „operator iz treće zemlje“ znači bilo koji operator koji ima sertifikat vazdušnog operatora koji je izdala treća zemlja;

Član 3

Autorizacije

Operatori iz trećih zemalja obavljaju operacije komercijalnog vazdušnog prevoza u, unutar ili van granica teritorije koja podliježe odredbama Ugovora ukoliko ispunjavaju zahtjeve Priloga I i imaju autorizaciju koju je izdala Agencija u skladu s Prilogom 2 ove regulative.

Član 4

Stupanje na snagu

1. Ova regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.
Primjenjuje se od dvadesetog dana od dana objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.
2. Odsupanjem od drugog podstava stava 1, države članice koje na dan stupanja na snagu ove regulative izdaju operativne dozvole ili ekvivalentna dokumenta operatorima iz trećih zemalja u skladu sa nacionalnim zakonima, nastavljaju sa tom praksom. Operatori iz trećih zemalja moraju da se pridržavaju područja primjene i prava koja su utvrđena dozvolama ili ekvivalentnim dokumentom koje izdaje država članica dok Agencija ne donese odluku u skladu s Prilogom 2 ove regulative. Države članice Agenciju obavješćavaju o izdavanju takvih operativnih dozvola ili ekvivalentnih dokumenata.
Nakon datuma kada je Agencija donijela odluku o relevantnom operatoru iz treće zemlje, ili nakon najviše 30 mjeseci od dana stupanja na snagu ove regulative, u zavisnosti od toga šta ranije nastupi, tokom izdavanja operativnih dozvola, država članica više ne sprovodi sigurnosne procjene tog operatora iz treće zemlje u skladu sa svojim nacionalnim pravom.
3. Operatori iz trećih zemalja koji na dan stupanja na snagu ove regulative imaju operativnu dozvolu ili ekvivalentan dokument Agenciji podnose zahtjev za izdavanje autorizacije najkasnije 6 mjeseci nakon stupanja na snagu ove regulative. Zahtjev sadrži informacije o svim operativnim dozvolama koje je izdala država članica.
4. Nakon primanja zahtjeva, Agencija procjenjuje usklađenost operatora iz treće zemlje sa primjenljivim zahtjevima. Procjena se sprovodi najkasnije 30 mjeseci nakon stupanja na snagu ove regulative.
Ova regulativa obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 29. aprila 2014. godine.

*Za Komisiju,
Predsjednik*

Žoze Manuel Baroso (José Manuel BARROSO)

PRILOG I

DIO-TCO OPERATORI IZ TREĆIH ZEMALJA

ODSJEK I Opšti zahtjevi

TCO.100 Područje primjene

Ovim prilogom (u daljem tekstu: „Dio-TCO“) utvrđuju se zahtjevi koje mora da ispunjava operator iz treće zemlje koji obavlja operacije komercijalnog vazdušnog prevoza u, unutar ili van granica teritorije koja podliježe odredbama Ugovora.

TCO.105 Načini usklađivanja

- (a) Operatori iz trećih zemalja mogu da koriste alternativne načine usklađivanja sa AMC koje je donijela Agencija kako bi obezbijedili usklađenost sa Regulativom (EZ) br. 216/2008 ⁽¹⁾ i dijelom-TCO.
- (b) Kada operator iz treće zemlje koji je podložan autorizaciji želi da koristi alternativne načine usklađivanja sa AMC koje je donijela Agencija u cilju usklađenosti sa Regulativom (EZ) br. 216/2008 i dijelom-TCO, prije implementacije tog načina mora o tome da obavijesti Agenciju sa punim opisom alternativnih načina usklađivanja. Opis sadrži sve izmjene priručnika ili procedura koje mogu da budu relevantne, kao i procjenu koja pokazuje da su pravila o implementaciji ispoštovana. Operator iz treće zemlje mora da implementira ove alternativne načine usklađivanja ukoliko ih prethodno odobri Agencija i nakon primanja obavještenja kao što je propisano u tački ART.105 u Prilogu 2 (u daljem tekstu: „Dio-ART“).

TCO.110 Mjere ublažavanja rizika

- (a) Kada država operatora ili država registracije prijavi razlike između ICAO standarda koje je utvrdila Agencija u skladu sa tačkom ART.200 podtačka (d) u dijelu-ART, operatori iz trećih zemalja mogu da predlože mjere ublažavanja u cilju uspostavljanja usaglašavanja sa dijelom-TCO.
- (b) Operatori iz trećih zemalja mora Agenciji da pokaže da se ovim mjerama obezbjeđuje nivo sigurnosti jednak nivou koji se ostvaruje standardima za koje su prijavljene razlike.

TCO.115 Pristup

- (a) Operator iz treće zemlje obezbjeđuje da svaka osoba koju je ovlastila Agencija ili država članica na čiju je teritoriju sletio jedan od njegovih vazduhoplova, u svakom trenutku, sa ili bez prethodnog obavještanja, ima dozvolu za pristup tom vazduhoplovu za potrebe:
 - (1) inspekcije dokumentacije i priručnika koji se nalaze u vazduhoplovu i inspekcije u cilju obezbjeđenja usklađenosti sa dijelom-TCO; ili
 - (2) sprovođenja inspekcije na platformi kao što je navedeno u Prilogu II Regulative Komisije (EU) br. 965/2012 ⁽²⁾.
- (b) Operator iz treće zemlje obezbjeđuje da svaka osoba koju je ovlastila Agencija ima pristup svim prostorijama i dokumentima koji su povezani sa njegovim aktivnostima, uključujući podugovorene aktivnosti, za potrebe utvrđivanja usklađenosti sa dijelom-TCO.

ODSJEK II Vazdušne operacije

TCO.200 Opšti zahtjevi

- (a) Operator iz trećih zemalja mora da bude u skladu sa:
 - (1) primjenljivim standardima navedenim u aneksima Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, a naročito u Aneksu 1 (Licenciranje osoblja), Aneksu 2 (Pravila letjenja), Aneksu 6 (Operacije vazduhoplova, dio I (Međunarodni komercijalni vazdušni prevoz - avioni) ili dio III (Međunarodne operacije - helikopteri)), i kada je primjenljivo, Aneks 8 (Plovidbenost vazduhoplova), Aneks 18 (Opasne materije) i Aneks 19 (Upravljanje sigurnošću);
 - (2) mjerama za ublažavanje rizika koje je prihvatila Agencija u skladu sa tačkom ART.200 podtačka (d);
 - (3) relevantnih zahtjeva dijela-TCO; i
 - (4) primjenljivih pravila Unije o letjenju.
- (b) Operator iz treće zemlje obezbjeđuje da se vazduhoplovom koji leti u, unutar ili van granica teritorije koja podliježe odredbama Ugovora upravlja u skladu sa:
 - (1) njegovim sertifikatom vazdušnog operatora (AOC) i povezanim operativnim specifikacijama; i
 - (2) autorizacijom izdatom u skladu s ovom regulativom i područjem primjene i pravima određenim u specifikacijama koje se uz nju prilažu.
- (c) Operator iz treće zemlje obezbjeđuje da vazduhoplov koji leti u, unutar ili van granica Unije ima sertifikat o plovidbenosti vazduhoplova (CofA) koji je izdala ili potvrdila:
 - (1) država registracije; ili

¹ Regulativa (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. februara 2008. godine o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog vazduhoplovstva i osnivanju Agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja, i prestanku važenja Direktive Savjeta 91/67/EEZ, Regulative (EZ) br. 1592/2002 u Direktive 2004/36/EZ ([Sl. list 79, 19.3.2008, str. 1](#)). Regulativa kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Regulativom Komisije (EU) br. 6/2013 od 8. januara 2013. godine ([Sl. list 4, 9.1.2013, str. 34](#)).

² Regulativa Komisije (EU) br. 965/2012 od 5. oktobra 2012. godine o tehničkim zahtjevima i administrativnim procedurama za obavljanje vazdušnih operacija shodno Regulativi (EK) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta ([Sl. list 296, 25.10.2012, str. 1](#)).

- (2) država operatora, pod uslovom da su država operatora i država registracije sklopile sporazum na osnovu člana 83bis Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu kojim se prenosi odgovornost za izdavanje CofA.
- (d) Operator iz treće zemlje, po zahtjevu, Agenciji dostavlja informacije koje su relevantne za provjeru usklađenosti sa dijelom-TCO.
- (e) Ne dovodeći u pitanje Regulativu (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta ³ operator iz treće zemlje bez odlaganja Agenciji dostavlja izvještaj o bilo kakvoj nesreći kao što je utvrđeno u Aneksu 13 ICAO-a, uključujući vazduhoplove koji se koriste u okviru njegovog AOC.

TCO.205 Oprema za navigaciju, komunikaciju i nadzor

Kada izvodi operacije unutar vazdušnog prostora iznad teritorije na koju se Ugovor primjenjuje, operator iz treće zemlje oprema svoj vazduhoplov opremom za navigaciju, komunikaciju i nadzor i koristi je u skladu sa zahtjevima koji se odnose na taj vazdušni prostor.

TCO.210 Dokumenti, priručnici i zapisi u vazduhoplovu

Operatori iz trećih zemalja obezbjeđuju da su svi dokumenti, priručnici i zapisi koji se zahtijevaju na vazduhoplovu važeći i ažurirani.

TCO.215 Predstavljanje dokumentacije, priručnika i zapisa

U razumnom roku nakon što to zatraži lice koje je ovlastila Agencija ili nadležni organ države članice u koju je vazduhoplov sletio, vođa vazduhoplova licu predstavlja dokumentaciju, priručnike i zapise koji se moraju nalaziti u vazduhoplovu.

ODSJEK III

Autorizacija operatora iz trećih zemalja

TCO.300 Zahtjev za izdavanje autorizacije

- (a) Prije početka operacija komercijalnog vazdušnog prevoza na osnovu dijela-TCO operator iz treće zemlje mora dostaviti zahtjev za dobijanje autorizacije i dobiti autorizaciju koje izdaje Agencija.
- (b) Zahtjev za izdavanje autorizacije mora se:
- (1) predati najmanje 30 dana prije predviđenog datuma početka operacije; i
 - (2) pripremiti u obliku i na način koji određuje Agencija.
- (c) Ne dovodeći u pitanje primjenljive bilateralne sporazume, podnosilac zahtjeva Agenciji dostavlja sve informacije koje su neophodne kako bi se procijenilo da li će se namjeravana operacija sprovesti u skladu sa primjenljivim zahtjevima tačke TCO.200 podtačka (a). Takve informacije uključuju:
- (1) pravilno popunjen zahtjev;
 - (2) službeni naziv, poslovno ime, adresu i poštansku adresu podnosioca zahtjeva;
 - (3) kopiju AOC i povezanih operativnih specifikacija ili ekvivalentnog dokumenta koji svjedoči o sposobnosti imaoaca da izvodi namjeravane operacije, izdatih od strane države operatora;
 - (4) osnivački akt društva ili rješenje o registraciji ili sličan dokument koji izdaje registar privrednih društava u državi glavnog mjesta poslovanja;
 - (5) predloženi datum početka, vrstu i geografska područja operacije.
- (d) Kada je to potrebno, Agencija može zahtijevati bilo kakvu drugu relevantnu dokumentaciju, priručnike ili posebna odobrenja koja izdaje ili odobrava država operatora ili država registracije.
- (e) Za one vazduhoplove koji nisu registrovani u državi operatora, Agencija može zahtijevati:
- (1) detalje ugovora o zakupu za svaki vazduhoplov kojim se tako upravlja; i
 - (2) ukoliko je primjenljivo, kopiju ugovora između države operatora i države registracije na osnovu člana 83bis Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu kojim su obuhvaćeni takvi vazduhoplovi.

TCO.305 Vandredni letovi - jednokratno obavještenje

- (a) Odstupanjem od tačke TCO.300 podtačka (a), operator iz treće zemlje može obavljati medicinske letove ili vanredne letove ili niz vanrednih letova kako bi prevazišao nepredviđenu, neposrednu i hitnu operativnu potrebu bez prethodnog dobijanja autorizacije, pod uslovom da operator:
- (1) obavijesti Agenciju prije namjeravanog datuma prvog leta u obliku i na način koji određuje Agencija;
 - (2) ne podliježe operativnoj zabrani letjenja u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta ⁴; i
 - (3) podnese zahtjev za izdavanje autorizacije u roku od 10 radnih dana nakon datuma slanja obavještenja Agenciji u skladu sa tačkom TCO.300.
- (b) Let(ovi) naveden(i) u obavještenju utvrđenom u podtački (a) podpodtačka 1 mogu se obavljati najduže šest uzastopnih sedmica nakon datuma slanja obavještenja ili dok Agencija ne donese odluku o zahtjevu za izdavanje autorizacije u skladu sa dijelom-ART, u zavisnosti od toga šta ranije nastupi.
- (c) Operator može poslati obavještenje jednom u 24 mjeseca.

TCO.310 Prava nosioca autorizacije

Prava operatora navode se u specifikacijama autorizacije i ne prelaze prava koje odobrava država operatora.

TCO.315 Promjene

³ Regulativa (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. novembra 2010. godine o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu i stavljanju van snage Uputstva 94/56/EZ ([Sl. list 344, 27.12.2005, str. 15](#)).

⁴ Regulativa (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. decembra 2005. godine o uspostavljanju spiska Zajednice koji sadrži vazdušne prevoznike na koje se primjenjuje zabrana letjenja unutar Zajednice, o informisanju putnika u vazdušnom saobraćaju o identitetu vazdušnog prevoznika koji obavlja let i prestanku važenja člana 9 Direktive 2004/36/EZ ([Sl. list 344, 27.12.2005, str. 15](#)).

- (a) Za bilo kakve promjene, osim onih usaglašenih na osnovu tačke ART.210 podtačka (c), koje utiču na uslove autorizacije ili povezane specifikacije, zahtijeva se prethodna autorizacija od strane Agencije.
- (b) Zahtjev za prethodnu autorizaciju Agencije predaje operator iz treće zemlje najmanje 30 dana prije datuma implementacije namjeravane promjene.
Operator iz treće zemlje Agenciji dostavlja informacije iz TCO.300, koje su ograničene na obim promjene.
Nakon dostavljanja zahtjeva za promjenu, operator iz treće zemlje vrši operacije u skladu sa uslovima koje propisuje Agencija na osnovu tačke ART.225 podtačka (b).
- (c) Agencija se obavještava o svim promjenama za koje nije potrebna prethodna autorizacija prije nego što promjena nastupi, u skladu sa tačkom ART.210 podtačka (c).

TCO.320 Važenje autorizacije

- (a) Autorizacija je važeća ukoliko:
 - (1) je operator iz treće zemlje usaglašen sa relevantnim zahtjevima dijela-TCO. Odredbe koje se odnose na rješavanje nalaza, kao što je navedeno u tački TCO.325, moraju se uzeti u obzir;
 - (2) važi AOC ili ekvivalentni dokument koji je izdala država operatora, kao i povezane operativne specifikacije, ukoliko je to primjenjivo;
 - (3) se Agenciji odobri pristup operatoru iz treće zemlje kao što je navedeno u tački TCO.115;
 - (4) operator iz treće zemlje ne podliježe zabranama letjenja u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005;
 - (5) autorizacija nije predata, suspendovana ili ukinuta;
 - (6) operator iz treće zemlje svaka 24 kalendarska mjeseca obavlja najmanje jedan let, u okviru date autorizacije, u, unutar ili van granica teritorije koja podliježe odredbama Ugovora.
- (b) Nakon predavanja ili ukidanja, autorizacija se vraća Agenciji.

TCO.325 Nalazi

Nakon primanja obavještenja o nalazima koje je utvrdila Agencija u skladu sa tačkom ART.230, operator iz treće zemlje:

- (a) identifikuje osnovni uzrok neusklađenosti;
- (b) definiše korektivni akcioni plan kako bi riješio osnovni uzrok neusklađenosti u prihvatljivom vremenskom okviru i podnosi ga Agenciji;
- (c) da pokaže sprovođenje korektivnih akcija na način koji je zadovoljavajući za Agenciju u roku dogovorenom sa Agencijom u skladu sa tačkom ART.230 podtačka (e) podpodtačka (1).

PRILOG II

DIO-ART

ZAHTEVI ZA NADLEŽNE ORGANE U POGLEDU AUTORIZACIJE OPERATORA IZ TREĆIH ZEMALJA

ODSJEK I

Opšte

ART.100 Područje primjene

Ovim prilogom („Dio-ART“) utvrđuju se administrativni zahtjevi koje države članice i Agencija moraju da ispunjavaju, a naročito u pogledu:

- (a) izdavanja, održavanja, promjena, ograničenja, suspenzije ili ukidanja autorizacije operatora iz trećih zemalja koji se bave operacijama komercijalnog vazdušnog prevoza; i
- (b) praćenja tih operatora.

ART.105 Alternativni načini usklađivanja

Agencija procjenjuje alternativne načine usklađivanja koje predlažu operatori iz trećih zemalja u skladu sa tačkom TCO.105 podtačka (b) analizom predstavljene dokumentacije i, ukoliko se smatra potrebnim, sprovođenjem inspekcije operatora iz treće zemlje.

Kada Agencija utvrdi da su alternativni načini usklađivanja u skladu sa dijelom-TCO, bez nepotrebnog odlaganja, podnosioca zahtjeva obavještava da se alternativni načini usklađivanja mogu implementirati i, ako je primjenljivo, vrši izmjene i dopune autorizacije podnosioca zahtjeva.

ART.110 Razmjena informacija

- (a) Agencija obavještava Komisiju i države članice kada:
 - (1) odbije zahtjev za izdavanje autorizacije;
 - (2) nametne ograničenje zbog sigurnosnih razloga, suspenduje ili ukine autorizaciju.
- (b) Agencija obavještava države članice o obavještenjima koje je primila u skladu sa tačkom TCO.305 u roku od jednog radnog dana nakon prijema obavještenja.
- (c) Agencija državama članicama redovno stavlja na raspolaganje ažurirani spisak koji sadrži sve autorizacije koje je izdala, ograničila, izmijenila, suspendovala ili ukinula.
- (d) Države članice obavještavaju Agenciju kada namjeravaju da preduzmu neku mjeru u skladu sa članom 6 stav 1 Regulative (EZ) br. 2111/2005.

ART.115 Čuvanje zapisa

- (a) Agencija uspostavlja sistem čuvanja zapisa kojim se obezbjeđuje adekvatno skladištenje, pristup i pouzdano praćenje:
 - (1) obučenosti, kvalifikacija i ovlašćenja svog osoblja;
 - (2) autorizacija izdatih operatorima iz trećih zemalja i primljenih obavještenja;
 - (3) postupaka autorizacije i kontinuiranog praćenja odobrenih operatora iz trećih zemalja;

- (4) nalaza, dogovorenih korektivnih akcija i datuma zatvaranja akcija;
 - (5) preduzetih izvršnih mjera, uključujući kazne koje zahtijeva Agencija u skladu sa Regulativom (EZ) br. 216/2008;
 - (6) sprovođenja korektivnih akcija koje odredi Agencija u skladu sa članom 22 stav 1 Regulative (EZ) br. 216/2008; i
 - (7) upotrebe odredbi o fleksibilnosti u skladu sa članom 18 stav (d) Regulative (EZ) br. 216/2008.
- (b) Svi zapisi čuvaju se najmanje 5 godina, podložno primjenjivom zakonu o zaštiti podataka.

ODSJEK II

Autorizacija, praćenje i preduzimanje izvršnih mjera

ART.200 Procedura inicijalne procjene - opšte

- (a) Nakon prijema zahtjeva za izdavanje autorizacije u skladu sa tačkom TCO.300, Agencija procjenjuje usklađenost operatora iz treće zemlje sa primjenljivim zahtjevima iz dijela-TCO.
- (b) Inicijalna procjena završava se u roku od 30 dana nakon prijema zahtjeva ili 30 dana prije namjeravanog datuma početka operacije, u zavisnosti od toga šta kasnije nastupa.
Kada se inicijalnom procjenom zahtijeva dodatna procjena ili provjera, period trajanja procjene produžuje se za trajanje dodatne procjene ili provjere, prema potrebi.
- (c) Inicijalna procjena zasniva se na:
 - (1) dokumentaciji i podacima koje dostavlja operator iz treće zemlje;
 - (2) relevantnim podacima o performansama sigurnosti operatora iz treće zemlje, uključujući izvještaje o inspekcijama na platformi, informacije o kojima se izvještava u skladu sa tačkom ARO.RAMP.145 podtačka (c), priznate industrijske standarde, zapise nesreća i izvršne mjere koje sprovodi treća zemlja;
 - (3) relevantnim informacijama o sposobnostima nadzora države operatora ili države registracije, prema potrebi, uključujući rezultat provjera sprovedenih na osnovu međunarodnih konvencija ili državnih programa procjene sigurnosti; i
 - (4) odlukama, istragama u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005 ili zajedničkim savjetovanjima, u skladu sa Regulativom (EZ) br. 473/2006 ⁽¹⁾.
- (d) Agencija, uz konsultacije sa državama članicama, utvrđuje one ICAO standarde za koje može da prihvati mjere ublažavanja u slučaju da je država operatora ili država registracije prijavila razliku u odnosu na ICAO. Agencija prihvata mjere ublažavanja kada smatra da te mjere obezbjeđuju nivo sigurnosti koji je jednak nivou koji se postiže standardom za koji su prijavljene razlike.
- (e) Kada Agencija tokom inicijalne procjene ne može da utvrdi dovoljno visok nivo povjerenja u operatora iz treće zemlje i/ili u državu operatora, ona:
 - (1) odbija zahtjev kada ishod procjene ukazuje na činjenicu da dalja procjena neće rezultirati izdavanjem autorizacije; ili
 - (2) sprovodi dalje procjene u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se utvrdilo da će se namjeravana operacija sprovesti u skladu sa primjenljivim zahtjevima dijela-TCO.

ART.205 Procedura inicijalne procjene - operatori iz trećih zemalja koji podliježu zabrani letjenja

- (a) Nakon prijema zahtjeva za izdavanje autorizacije od operatora koji podliježe zabrani letjenja ili operativnim ograničenjima u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005 Agencija primjenjuje relevantne procedure procjene kao što je opisano u tački ART.200.
- (b) Kada operator podliježe zabrani letjenja usljed neadekvatnog sprovođenja nadzora od strane države operatora, Agencija obavještava Komisiju o daljim procjenama operatora i države operatora na osnovu Regulative (EZ) br. 2111/2005.
- (c) Agencija sprovodi provjeru kada:
 - (1) operator iz treće zemlje pristaje na provjeru;
 - (2) ishod procjena iz podtač. (a) i (b) ukazuje na mogućnost pozitivnog rezultata provjere; i
 - (3) provjera se može sprovesti u prostorijama operatora iz treće zemlje bez rizika ugrožavanja bezbjednosti osoblja Agencije.
- (d) Provjera operatora iz treće zemlje može da uključuje procjenu nadzora koji sprovodi država operatora kada postoje dokazi o velikim nedostacima u nadzoru podnosioca zahtjeva.
- (e) Agencija obavještava Komisiju o rezultatima provjere.

ART.210 Izdavanje autorizacije

- (a) Agencija izdaje autorizaciju, uključujući povezane specifikacije, kao što je utvrđeno u Dodacima I i II kada:
 - (1) smatra da operator iz treće zemlje ima važeći AOC ili ekvivalentan dokument i povezane operativne specifikacije koje izdaje država operatora;
 - (2) smatra da operator iz treće zemlje ima odobrenje izdato od strane države operatora da obavlja letove na teritoriji EU;
 - (3) smatra da je operator iz treće zemlje uspostavio:
 - (i) usklađenost sa primjenljivim zahtjevima dijela-TCO;
 - (ii) transparentnu, adekvatnu i blagovremenu komunikaciju kao odgovor na dalje procjene i/ili provjere Agencije, ukoliko je to potrebno; i
 - (iii) blagovremene i uspješne korektivne akcije kao odgovor na utvrđenu neusklađenost, ukoliko je ima;
 - (4) ne postoje dokazi o velikim nedostacima u sposobnostima države operatora ili države registracije, po potrebi, da potvrdi i vrši nadzor operatora i/ili vazduhoplova u skladu sa primjenljivim ICAO standardima; i
 - (5) podnositelj zahtjeva ne podliježe zabrani letjenja u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005.

¹ Regulativa Komisije (EZ) br. 473/2006 od 22. marta 2006. godine o utvrđivanju pravila za sprovođenje za spisak Zajednice onih vazdušnih prevoznika na koje se primjenjuje zabrana letjenja unutar Zajednice iz poglavlja II Regulative (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta ([Sl. list 84. 23.3.2006. str. 8](#)).

- (b) Autorizacija se izdaje na neodređeno vrijeme.
Prava i obim aktivnosti za koje operator iz treće zemlje ima dozvolu sprovođenja navode se u specifikacijama koje se prilažu uz autorizaciju.
- (c) Agencija se sa operatorom iz treće zemlje dogovara o obimu promjena operatora iz treće zemlje za koje nije potrebna prethodna autorizacija.

ART.215 Praćenje

- (a) Agencija procjenjuje:
 - (1) usklađenost operatora iz treće zemlje koje je autorizovala sa primjenljivim zahtjevima dijela-TCO;
 - (2) ako je primjenljivo, sprovođenje korektivnih akcija koje je definisala Agencija u skladu sa članom 22 stav 1 Regulative (EZ) br. 216/2008.
- (b) Ovom procjenom se:
 - (1) uzima u obzir relevantna dokumentacija o sigurnosti i podaci koje je dostavio operator iz treće zemlje;
 - (2) uzimaju u obzir relevantne informacije o sigurnosnim performansama operatora iz treće zemlje, uključujući izvještaje o inspekcijama na platformi, informacije dostavljene u skladu sa tačkom ARO.RAMP.145 podtačka (c), priznatim industrijskim standardima, zapisima nesreća i izvršnim mjerama koje je preduzela treća zemlja;
 - (3) uzimaju u obzir relevantne informacije o sposobnostima nadzora države operatora ili države registracije, po potrebi, uključujući ishode provjera sprovedenih na osnovu međunarodnih konvencija ili državnih programa procjene sigurnosti;
 - (4) uzimaju u obzir odluke i istrage u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005 ili zajedničke konsultacije u skladu sa Regulativom (EZ) br. 473/2006;
 - (5) uzimaju u obzir prethodne procjene ili provjere, ukoliko su sprovedene; i
 - (6) Agenciji pružaju dokazi potrebni u slučaju zahtijevanja daljih akcija, uključujući mjere iz tačke ART.235.
- (c) Obim praćenja definisan u podtač. (a) i (b) ove tačke utvrđuje se na osnovu rezultata prethodnih aktivnosti autorizacije i/ili praćenja.
- (d) Kada se na osnovu dostupnih informacija posumnja da su performanse sigurnosti operatora iz treće zemlje i/ili sposobnosti nadzora države operatora ispod primjenljivih standarda iz aneksa Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, Agencija sprovodi dalje procjene u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se utvrdilo da će se namjeravana operacija sprovoditi u skladu sa primjenljivim zahtjevima dijela-TCO.
- (e) Agencija prikuplja i obrađuje sve informacije o sigurnosti za koje smatra da su relevantne za praćenje.

ART.220 Program praćenja

- (a) Agencija uspostavlja i održava program praćenja koji obuhvata sve aktivnosti iz tačke ART.215 i, ukoliko je primjenljivo, odjeljka ARO.RAMP.
- (b) Program praćenja izrađuje se uzimajući u obzir rezultate prethodnih autorizacija i/ili aktivnosti praćenja.
- (c) Agencija sprovodi preglede operatora iz trećih zemalja u vremenskim intervalima koji nijesu duži od 24 mjeseca. Taj vremenski interval može se smanjiti ukoliko postoje naznake da su sigurnosne performanse operatora iz trećih zemalja i/ili sposobnosti nadzora države operatora pale ispod primjenljivih standarda iz aneksa Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu. Agencija može da produži taj interval na najviše 48 mjeseci ukoliko je utvrdila da, tokom prethodnog perioda praćenja:
 - (1) nije bilo naznaka da nadležni organi za nadzor države operatora ne uspijevaju da sprovedu efektivan nadzor operatora koji su pod njegovom odgovornošću nadzora;
 - (2) operator iz treće zemlje je kontinuirano i blagovremeno podnosio izvještaje o promjenama navedenim u tački TCO.315;
 - (3) nije bilo izdatih nalaza nivoa 1 iz tačke ART.230 podtačka (b); i
 - (4) su sve korektivne akcije sprovedene u roku koji je prihvatila ili produžila Agencija, kao što je definisano u tački ART.230 podtačka (e) podpodtačka 1.
- (d) Program praćenja uključuje zapise datuma aktivnosti praćenja, uključujući sastanke.

ART.225 Promjene

- (a) Nakon prijema zahtjeva za promjenu za koju je potrebno prethodno odobrenje, Agencija primjenjuje relevantne procedure kao što je opisano u tački ART.200, koje su ograničene na obim promjene.
- (b) Agencija propisuje uslove pod kojima operator iz treće zemlje može raditi u okviru svoje autorizacije tokom promjena, osim ukoliko Agencija odluči da se autorizacija mora suspendovati.
- (c) Za promjene za koje nije potrebna prethodna autorizacija, Agencija procjenjuje informacije koje se dostavljaju u obavještenju koje šalje operator iz treće zemlje u skladu sa tačkom TCO.315 kako bi se provjerila usklađenost sa primjenljivim zahtjevima. U slučaju neusklađenosti, Agencija:
 - (1) obavještava operatora iz treće zemlje o neusklađenosti i zahtijeva revidirani predlog u cilju uspostavljanja usklađenosti; i
 - (2) u slučaju nalaza nivoa 1 ili nivoa 2, djeluje u skladu sa tač. ART.230 i ART.235, prema potrebi.

ART.230 Nalazi i korektivne akcije

- (a) Agencija ima sistem za analizu nalaza u odnosu na njihov značaj za sigurnost.
- (b) Agencija izdaje nalaze nivoa 1 kada se uoči bilo kakva značajna neusklađenost sa primjenljivim zahtjevima Regulative (EZ) br. 216/2008 i dijelom-TCO, ili sa uslovima autorizacije kojima se smanjuje sigurnost ili ozbiljno ugrožava sigurnost leta. Nalazi nivoa 1 uključuju, ali nijesu ograničeni na:
 - (1) slučajeve kada se Agenciji ne omogući pristup prostorijama operatora iz treće zemlje kao što je definisano u tački TCO.115 podtačka (b) tokom uobičajenog radnog vremena i po primanju pisanog zahtjeva;

- (2) implementaciju promjena za koje je potrebno prethodno odobrenje bez dobijanja autorizacije kao što je utvrđeno u tački ART.210;
 - (3) dobijanje ili održavanje važenja autorizacije falsifikovanjem dokumentovanih dokaza;
 - (4) dokaze o zloupotrebi ili neovlašćenoj upotrebi autorizacije.
- (c) Agencija izdaje nalaze nivoa 2 u slučaju otkrivanja bilo kakve neusklađenosti sa primjenljivim zahtjevima Regulative (EZ) br. 216/2008 i dijelom-TCO, ili sa uslovima autorizacije koji mogu smanjiti sigurnost ili ugroziti sigurnost leta.
 - (d) Kada se tokom praćenja otkrije određeni nalaz, Agencija, ne dovodeći u pitanje bilo kakve dodatne akcije koje se zahtijevaju Regulativom (EZ) br. 216/2008 i njenim sprovedbenim pravilima, dostavlja nalaze operatoru iz treće zemlje u pisanoj formi i zahtijeva sprovođenje korektivnih akcija u cilju uklanjanja ili ublažavanja osnovnog uzroka kako bi se spriječilo ponavljanje uočene/uočenih neusklađenosti.
 - (e) U slučaju nalaza nivoa 2, Agencija:
 - (1) odobrava operatoru iz treće zemlje vremenski period za implementaciju korektivnih akcija koji odgovara prirodi nalaza. Na kraju tog perioda, i u skladu sa prirodom nalaza, Agencija može da produži taj period, podložno zadovoljavajućem drugom planu korektivnih akcija koji odobri Agencija; i
 - (2) procjenjuje plan korektivnih akcija i plan implementacije koje predlaže operator iz treće zemlje. Ukoliko se na osnovu procjene zaključi da plan sadrži analizu osnovnog/osnovnih uzroka i aktivnosti za uklanjanje ili ublažavanje tog/tih uzroka u cilju sprečavanja ponavljanja neusklađenosti, plan korektivnih akcija i plan implementacije se prihvataju. Ukoliko operator iz treće zemlje ne podnese prihvatljiv plan korektivnih akcija naveden u tački ART.230 podtačka (e) podpodtačka 1, ili ukoliko ne sprovede plan korektivnih akcija u periodu koji Agencija prihvati ili produži, nalazi se podižu na nivo 1 i preduzimaju se mjere utvrđene u tački ART.235 podtačka (a).
 - (f) Agencija vodi evidenciju i obavještava državu operatora ili državu registracije, prema potrebi, o svim nalazima koje je utvrdila.

ART.235 Ograničenja, suspenzija i ukidanje autorizacije

- (a) Ne dovodeći u pitanje dodatne izvršne mjere, Agencija preduzima mjere za ograničavanje ili suspenziju autorizacije u slučaju:
 - (1) nalaza nivoa 1;
 - (2) provjerljivih dokaza da država operatora ili država registracije, prema potrebi, nije sposobna da potvrdi i vrši nadzor operatora i/ili vazduhoplova u skladu sa primjenljivim ICAO standardima; ili
 - (3) da operator iz treće zemlje podliježe mjeri u skladu članom 6 st. 1 i 2 Regulative (EZ) br. 2111/2005.
- (b) Autorizacija se suspenduje na period od najviše 6 mjeseci. Na kraju šestomjesečnog perioda, Agencija može produžiti period suspenzije za dodatna 3 mjeseca.
- (c) Ograničenje ili suspenzija ukida se kada Agencija smatra da je operator iz treće zemlje i/ili država operatora preduzela uspješne korektivne akcije.
- (d) Pri razmatranju ukidanja suspenzije, Agencija sprovodi provjeru operatora iz treće zemlje kada su ispunjeni uslovi iz ART.205 tačka (c). U slučaju suspenzije dozvole usljed velikih nedostataka u nadzoru podnosioca zahtjeva od strane države operatora ili države registracije, prema potrebi, provjera može uključivati procjenu u cilju provjere da li su ti nedostaci u nadzoru ispravljani.
- (e) Agencija ukida autorizaciju kada:
 - (1) je vremenski period iz tačke (b) istekao; ili
 - (2) se na operatora iz treće zemlje počne primjenjivati zabrana letjenja u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005.
- (f) Ukoliko se nakon ograničenja iz tačke (a) operatoru iz treće zemlje nametne operativno ograničenje u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005, Agencija zadržava to ograničenje do povlačenja operativnog ograničenja.

Dodatak I
AUTORIZACIJA

EASA logo

Vrsta operacije: Komercijalni vazdušni prevoz (CAT)	
Autorizacija ⁽¹⁾	Naziv operatora: PPN / Poslovni naziv ⁽²⁾ : Država operatora ⁽³⁾ : AOC broj ili broj ekvivalentnog dokumenta:
Ovom se autorizacijom potvrđuje da je ⁽⁴⁾ ispunio zahtjeve dijela-TCO i ima pravo na podnošenje zahtjeva za izdavanje individualnih operativnih dozvola ili ekvivalentnih dokumenata za obavljanje komercijalnog vazdušnog prevoza u, unutar ili van granica teritorije koja podliježe odredbama Ugovora u skladu sa uslovima definisanim u specifikacijama, odnosno njihovim najnovijim verzijama objavljenim u elektronskoj formi.	
Ova se autorizacija može koristiti za podnošenje prijave za individualne operativne dozvole ⁽⁵⁾	
Ova autorizacija važi dok je autorizovan operator u skladu sa dijelom-TCO.	
Podložno usklađenosti sa prethodnim uslovima, ova autorizacija je važeća, osim ukoliko je autorizacija ili sertifikat vazdušnog operatora izdat od strane države operatora otkazan, suspendovan ili ukinut.	
Datum izdavanja ⁽⁶⁾ :	Ime, prezime i potpis ⁽⁷⁾ : Zvanje:
<p>⁽¹⁾ Referenca za autorizaciju izdatu od Agencije. ⁽²⁾ Poslovni naziv operatora, ukoliko se razlikuje. Upisati „Db-a-Doing bussines as“ (za „Obavlja poslove djelatnosti kao“) ispred poslovnog naziva. ⁽³⁾ Upisati naziv države operatora. ⁽⁴⁾ Registrovani naziv operatora. ⁽⁵⁾ Individualne operativne dozvole ili ekvivalentni dokumenti u vezi sa „saobraćajnim pravima“ u okviru sporazuma između država članica EU i trećih zemalja moraju se dobiti od država članica EU uz ovo odobrenje prije datuma predviđenog početka operacije. ⁽⁶⁾ Datum izdavanja autorizacije (dd-mm-god). ⁽⁷⁾ Zvanje, ime i prezime i potpis predstavnika EASA.</p>	

Dodatak II

SPECIFIKACIJA povezana s Autorizacijom TCO
(u skladu s odobrenim uslovima u AOC i povezanim operativnim specifikacijama)

EASA
Evropska agencija za sigurnost vazdušnog saobraćaja

Autorizacija ⁽¹⁾:..... Datum ⁽²⁾:.....
Naziv operatora ⁽³⁾:..... Specifikacije:.....
Poslovni naziv
Potpis.....

Model vazduhoplova ⁽⁴⁾:.....
Napomena: Autorizovane registracione oznake navedene su u elektronskoj publikaciji Agencije.

Vrste operacija:
Komerrijalni vazdušni prevoz

Putnici Teret Drugo ⁽⁵⁾

Posebna ograničenja ⁽⁶⁾

POSEBNE AUTORIZACIJE	DA	NE	SPECIFIKACIJA ⁽⁷⁾	NAPOMENE
Opasne materije	☐	☐		
Operacije u uslovima smanjene vidljivosti				
Polijetanje	☐	☐	RVR ⁽⁸⁾ :.....m	
Prilaz i slijetanje	☐	☐	CAT ⁽⁹⁾ :..... DH:..... ft RVR:..... m	
RVSM ⁽¹⁰⁾ ☐ N/P	☐	☐		
ETOPS ⁽¹¹⁾ ☐ N/P	☐	☐	Maksimalno vrijeme preusmjeravanja ⁽¹²⁾ :.....min.	
Navigacijske specifikacije za PBN operacije	☐	☐		
Drugo ⁽¹³⁾				

⁽¹⁾ Upisati povezani broj autorizacije operatora.

⁽²⁾ Datum izdavanja operativnih specifikacija (dd-mm-god).

⁽³⁾ Registrovani naziv operatora i poslovni naziv operatora, ukoliko se razlikuju.

⁽⁴⁾ Upisati CAST (*Commercial Aviation Safety Team*) ICAO oznaku proizvođača vazduhoplova, model i seriju vazduhoplova ili glavnu seriju, ukoliko je serija označena (na primjer, Boeing-737-3K2 ili Boeing-777-232). Taksonomija CAST/ICAO dostupna je na <http://www.intlaviationstandards.org/>

⁽⁵⁾ Druga vrsta prevoza koju je potrebno navesti (na primjer, usluga hitnog medicinskog prevoza).

⁽⁶⁾ Navesti primjenljiva posebna ograničenja (na primjer, samo VFR, samo dnevni).

⁽⁷⁾ U ovoj koloni navesti najblaže kriterijume za svako odobrenje ili tip autorizacije (sa prikladnim kriterijumima).

⁽⁸⁾ Navesti odobreni najmanji RVR za polijetanje u metrima. Možete koristiti jednu liniju po odobrenju, ukoliko su izdata različita odobrenja.

⁽⁹⁾ Navesti primjenljivu kategoriju preciznog prilaza (CAT II, IIIA, IIIB ili IIIC). Navesti najmanji RVR u metrima i visinu odluke u stopama. Koristi se jedna linija za prikazanu kategoriju prilaza.

⁽¹⁰⁾ „Nije primjenljivo (N/A)“ polje može se označiti samo ukoliko je plafon leta ispod FL 290.

⁽¹¹⁾ Operacije sa povećanim doletom (ETOPS) trenutno se primjenjuju samo na dvomotorne vazduhoplove. Stoga polje „nije primjenljivo (N/A)“ može biti označeno samo ukoliko model vazduhoplova ima više od dva motora.

⁽¹²⁾ Takođe se može navesti dužina od praga (u NM) kao i tip motora.

⁽¹³⁾ Ovdje se navode druge autorizacije ili podaci, korišćenjem jedne linije (ili jednog bloka sa više linija) za svaku autorizaciju (npr. odobrenje za posebnl prilaz, MNPS, odobrene performanse navigacije).

REGULATIVA KOMISIJE (EU) br. 2016/1158

od 15. jula 2016. godine

o izmjenama Regulative (EU) br. 452/2014 u pogledu brisanja obrazaca za autorizacije izdate operatorima trećih zemalja i za pripadajuće specifikacije

(Tekst od značaja za EEP)

Član 1

Prilog 2 Regulative (EU) br. 452/2014 mijenja se u skladu sa Prilogom ove regulative.

Član 2

Ova regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Evropske unije".
Ova regulativa obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 15. jula 2016. godine.

*Za Komisiju
Predsjednik*

Žan-Klod Junker (Jean-Claude JUNCKER)

PRILOG

Prilog 2 Regulative (EU) br. 452/2014 mijenja se kako slijedi:

(1) tačka ART.210 zamjenjuje se sljedećim:

"(a) Agencija izdaje autorizaciju, uključujući i pripadajuće specifikacije, kada:

- (1) je uvjerena da operator iz treće zemlje posjeduje važeći AOC ili ekvivalentan dokument i pripadajuće operativne specifikacije koje je izdala država operatora;
- (2) je uvjerena da je operator iz treće zemlje autorizovan od strane države operatora da obavlja operacije u EU;
- (3) je uvjerena da je operator iz treće zemlje uspostavio:
 - (i) usklađenost s primjenljivim zahtjevima dijela-TCO;
 - (ii) transparentnu, odgovarajuću i blagovremenu komunikaciju kao odgovor na dalju procjenu i/ili provjeru Agencije, ako je primjenljivo; i
 - (iii) blagovremene i uspješne korektivne akcije kao odgovor na utvrđenu neusklađenost, ako postoji;
- (4) ne postoje dokazi o velikim nedostacima u sposobnosti države operatora, odnosno države registra, da sertifikuje i vrši nadzor nad operatorom i/ili vazduhoplovom u skladu s primjenljivim standardima ICAO-a; i
- (5) podnosilac zahtjeva ne podliježe operativnoj zabrani u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005.";

(2) Dodaci I i II brišu se.

DELEGIRANA REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2023/659
od 2. decembra 2022. godine
o izmjeni Regulative (EU) br. 452/2014 u pogledu tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi sa vazдушnim operacijama operatora iz trećih zemalja

Član 1

Regulativa (EU) br. 452/2014 mijenja se kako slijedi:

(1) Članovi 1, 2 i 3 zamjenjuju se sljedećim:

„Član 1

Područje primjene

Ovom regulativom se utvrđuju detaljna pravila za operatore vazduhoplova iz trećih zemalja iz člana 2(1), tačke (c) Regulative (EU) 2018/1139 Evropskog parlamenta i Savjeta (*) koji su angažovani u operacijama komercijalnog vazdušnog prevoza ka, u i van teritorije koja podliježe odredbama Ugovora, uključujući uslove za izdavanje, održavanje, izmjene, ograničavanje, suspendovanje ili ukidanje njihovih ovlašćenja, prava i odgovornosti imalaca odobrenja kao i uslove pod kojima su operacije zabranjene, ograničene ili podliježu određenim uslovima u interesu sigurnosti.

Član 2

Značenja izraza

Za potrebe ove regulative, primjenjuju se sljedeća značenja izraza:

- (1) „let“ znači odlazak sa određenog aerodroma prema određenom aerodromu odredišta;
- (2) „operator iz treće zemlje“ je svaki operator za kojeg država članica ili Agencija ne obavlja funkcije i dužnosti države operatora.

Član 3

Ovlašćenja

Operatori iz trećih zemalja obavljaju operacije komercijalnog vazdušnog prevoza ka, u ili van teritorije koja podliježe odredbama Ugovora, samo ako su usklađeni sa zahtjevima iz Priloga 1 i imaju ovlašćenje koje je izdala Agencija u skladu sa Prilogom 2 ove regulative.”

(*) Regulativa (EU) 2018/1139 Evropskog parlamenta i Savjeta od 4. jula 2018. godine o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog vazduhoplovstva i osnivanju Agencije Evropske unije za sigurnost vazduhoplovstva i izmjeni regulativa (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Evropskog parlamenta i Savjeta i stavljanju van snage regulativa (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta i Regulative Savjeta (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1.).“;

(2) Prilozi 1 i 2 Regulative (EU) br. 452/2014 mijenjaju se kako je navedeno u Prilogu ove regulative.

Član 2

Ova regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.

Ova regulativa obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu 2. decembra 2022. godine.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEJEN

PRILOG

- (1) Prilog 1 mijenja se kako slijedi:
- (a) Odsjek I mijenja se kako slijedi:
- (i) tačka TCO.100 zamjenjuje se sljedećim:
„TCO.100 Područje primjene
Ovim prilogom („Dio-TCO“) utvrđuju se zahtjevi koje mora da poštuje operator iz treće zemlje koji obavlja operacije komercijalnog vazdušnog prevoza ka, u i van teritorije koja podliježe odredbama Ugovora.”;
- (ii) brišu se tačke TCO.105 i TCO.110.
- (b) Odsjek II mijenja se kako slijedi:
- (i) u tački TCO.200, tačke (a), (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:
- „(a) Operator iz treće zemlje je usklađen sa:
- (1) primjenljivim standardima koji su navedeni u aneksima Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, a posebno u aneksima 1 (Licenciranje vazduhoplovnog osoblja), 2 (Pravila letjenja), 6 (Operacije vazduhoplova), ukoliko je primjenljivo, 8 (Plovidbenost vazduhoplova), 18 (Opasne materije) i 19 (Upravljanje sigurnošću);
 - (2) primjenljivim sigurnosnim direktivama koje je izdala Agencija u skladu sa članom 76(6) Regulative (EU) 2018/1139;
 - (3) relevantnim zahtjevima Dijela-TCO; i
 - (4) primjenljivim zahtjevima Regulative (EU) br. 923/2012 (*).
- (b) Operator iz treće države obezbjeđuje da se vazduhoplovom koji leti ka, u i van teritorije koja podliježe odredbama Ugovora operacije vrše u skladu sa:
- (1) njegovim sertifikatom vazdušnog operatora (AOC) i pripadajućim operativnim specifikacijama u skladu sa ICAO Aneksom 6; i
 - (2) TCO odobrenjem izdatim u skladu sa ovom regulativom i obimom i pravima iz njega.
- (c) Operator iz treće zemlje obezbjeđuje da vazduhoplov koji leti ka, u ili van teritorije koja podliježe odredbama Ugovora ima uvjerenje o plovidbenosti (CofA) koje je u skladu sa ICAO Aneksom 8 izdato ili čija je validacija izvršena od strane:
- (1) države registra; ili
 - (2) države operatora iz treće zemlje, pod uslovom da su država operatora iz treće zemlje i država registra zaključile sporazum u skladu sa članom 83bis Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu kojim se prenosi odgovornost za izdavanje CofA.
- (*) Sprovedbena Regulativa Komisije (EU) br. 923/2012 od 26. septembra 2012. godine o zajedničkim pravilima letjenja i operativnim odredbama u odnosu na usluge i procedure u vazdušnoj plovidbi i kojom se mijenja Sprovedbena Regulativa (EU) br. 1035/2011 i regulative (EZ) br. 1265/2007, (EZ) br. 1794/2006, (EZ) br. 730/2006, (EZ) br. 1033/2006 i (EU) br. 255/2010 (SL L 281, 13.10.2012., str. 1).“;
- (ii) u tački TCO.200, tačka (e) zamjenjuje se sljedećim:
- „(e) Ne dovodeći u pitanje Regulativu (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta (*), operator iz treće zemlje bez odlaganja prijavljuje Agenciji bilo kakvu nesreću kako je utvrđeno u ICAO Aneksu 13, uključujući vazduhoplove koji se upotrebljavaju u okviru njegovog AOC-a, uključujući one vazduhoplove koji nisu namijenjeni za let ka, u ili van državne teritorije u skladu sa odredbama Ugovora.
- (*) Regulativa (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. oktobra 2010. godine o istraživanju i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu i stavljanju van snage Direktive 94/56/EZ (SL L 295, 12.11.2010., str. 35).“;
- (iii) tačka TCO.205 zamjenjuje se sljedećim:
- „TCO.205 Oprema za navigaciju, komunikaciju i nadzor
Kada izvodi operacije u vazdušnom prostoru iznad teritorije na koju se primjenjuju Ugovori, operator iz treće zemlje svoje vazduhoplove oprema opremom za navigaciju, komunikaciju i nadzor i njom upravlja kako se zahtijeva u tom vazdušnom prostoru.”;
- (iv) tačka TCO.215 zamjenjuje se sljedećim:
- „TCO.215 Izrada dokumentacije, priručnika i evidencije
Na zahtjev lica koje je ovlastila Agencija ili nadležni organ države članice u koju je sletio vazduhoplov kojim upravlja operator iz treće zemlje, vođa vazduhoplova bez bespotrebnog odlaganja predočava svu dokumentaciju, priručnike ili evidenciju koji moraju da se nalaze u vazduhoplovu.”;
- (c) Odsjek III mijenja se kako slijedi:
- (i) tačka TCO.305 zamjenjuje se sljedećim:
- „TCO.305 Jednokratno obavještenje
- (a) Odstupanjem od tačke TCO.300(a), operator iz treće zemlje može da obavi sljedeće letove ka, u ili van državne teritorije koja podliježe odredbama Ugovora bez prethodnog dobijanja odobrenja:
- (1) letove koji se obavljaju u javnom interesu kako bi se odgovorilo na hitnu potrebu, kao što su humanitarne misije i operacije pružanja pomoći u slučaju katastrofe;

- (2) medicinske letove za prevoz bolesnih ili povrijeđenih pacijenata između zdravstvenih ustanova ili za pružanje medicinske njege.
- (b) Odredbe tačke (a) primjenjuju se samo ako operator iz treće zemlje:
 - (1) obavijesti Agenciju prije predviđenog datuma prvog leta u obliku i na način koji odredi Agencija;
 - (2) ne podliježe zabrani letjenja u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005;
 - (3) ne podliježe suspenziji ili ukidanju odobrenja u skladu sa tačkom ART.235 Priloga 2;
 - (4) nije odbijen prilikom izdavanja TCO odobrenja u skladu sa tačkom ART.200(e)(1) Priloga 2; i
 - (5) podnese zahtjev za odobrenje u skladu sa tačkom TCO.300 u roku od 14 dana od datuma obavještanja Agencije u skladu sa prethodno navedenom tačkom (b)(1).
- (c) Let/letovi navedeni u obavještenju propisanom u tački (a) mogu da se obavljaju tokom perioda koji zatraži operator iz treće zemlje, ali najduže 12 uzastopnih sedmica od datuma slanja obavještenja ili dok Agencija ne donese odluku o zahtjevu u skladu sa tačkom ART.200 Dijela-ART, zavisno od toga što ranije nastupi.
- (d) Operator iz treće zemlje može da pošalje obavještenje samo jednom svaka 24 mjeseca.”;
- (ii) tačka TCO.310 zamjenjuje se sljedećim:
 „TCO.310 Prava imaoca odobrenja
 Prava operatora iz treće zemlje navode se u odobrenju i ne prekoračuju prava koje je odobrila država operatora iz treće zemlje.”;
- (iii) tačka TCO.315 zamjenjuje se sljedećim:
 „TCO.315 Promjene
 (a) Za bilo koju promjenu, osim onih dogovorenih u skladu sa tačkom ART.210(c) Priloga 2, koja utiče na uslove odobrenja zahtijeva se prethodno odobrenje Agencije.
 (b) Zahtjev za prethodno odobrenje Agencije operator iz treće zemlje podnosi najmanje 30 dana prije datuma sprovođenja predviđene promjene.
 Operator iz treće zemlje Agenciji dostavlja informacije iz tačke TCO.300, koje su ograničene na obim promjene.
 Nakon podnošenja zahtjeva za promjenu, operator iz treće zemlje djeluje u skladu sa uslovima koje propisuje Agencija u skladu sa tačkom ART.225(b) Priloga 2.
 (c) Agencija se obavještava o svim promjenama za koje nije potrebno prethodno odobrenje, kako je dogovoreno u skladu sa tačkom ART.210(c) Priloga 2, a prije nego što promjena nastupi.”;
- (iv) u tački TCO.320, tačka (a)(6) zamjenjuje se sljedećim:
 „(6) operator iz treće zemlje može na zahtjev Agencije da dokaže svoju namjeru za nastavak obavljanja operacija na osnovu TCO odobrenja.”;
- (v) u tački TCO.320, dodaje se tačka (a)(7):
 „(7) operator iz treće zemlje upravlja barem jednim vazduhoplovom na osnovu TCO odobrenja.”;
- (vi) u tački TCO.320, tačka (b) zamjenjuje se sljedećim:
 „(b) Ako je odobrenje postalo nevažeće, operator iz treće zemlje dobija novo odobrenje Agencije prije ponovnih operacija letjenja ka, u ili van državne teritorije koja podliježe odredbama Ugovora. Operator iz treće zemlje podnosi zahtjev za novo odobrenje u obliku i na način koji utvrdi Agencija i dostavlja sve dokumente potrebne za utvrđivanje da više ne postoje razlozi zbog kojih je odobrenje postalo nevažeće i da operator iz treće zemlje ispunjava zahtjeve za dobijanje odobrenja u skladu sa Dijelom-TCO.”;
- (2) Prilog 2 mijenja se kako slijedi:
 - (a) Odsjek I mijenja se kako slijedi:
 - (1) tačka ART.105 briše se;
 - (a) u tački ART.110, tačka (b) zamjenjuje se sljedećim:
 „(b) Agencija obavještava države članice o obavještenjima koje je primila u skladu sa tačkom TCO.305 Priloga 1 bez bespotrebnog odlaganja.”;
 - (b) u tački ART.115, tačke (a)(5), (a)(6) i (a)(7) zamjenjuju se sljedećim:
 „(5) sprovedbenih mjera, uključujući novčane kazne koje je zahtijevala Agencija u skladu sa Regulativom (EU) 2018/1139;
 (6) sprovođenja korektivnih akcija koje je odredila Agencija u skladu sa članom 76(6) Regulative (EU) 2018/1139; i
 (7) upotrebe odredbi o fleksibilnosti u skladu sa članom 71 Regulative (EU) 2018/1139.”;
 - (b) Odjeljak II mijenja se kako slijedi:
 - (i) u tački ART.200, tačka (b) zamjenjuje se sljedećim:
 „(b) Agencija završava inicijalnu procjenu u roku od 30 dana od prijema svih potrebnih dokumenata u skladu sa tačkom TCO.300 (c) i (d) Priloga 1.
 Kada se u skladu sa inicijalnom procjenom zahtijeva dalja procjena ili provjera, period procjenjivanja produžava se za period trajanja dalje procjene ili provjere, po potrebi.”;
 - (ii) u tački ART.200, tačka (d) zamjenjuje se sljedećim:
 „(d) Ako operator iz treće zemlje ne dostavi informacije potrebne za procjenjivanje u skladu sa tačkom TCO.300 (c) i (d) Priloga 1 u roku koji je utvrdila Agencija, Agencija može da odluči da suspenduje procjenjivanje zahtjeva dok se te informacije ne dostave. U tom slučaju Agencija obavještava operatora iz treće zemlje o svojoj odluci.”;
 - (iii) u tački ART.200, tačka (e)(1) zamjenjuje se sljedećim:

- „(1) odbija zahtjev ako ishod procjene ukazuje da dalja procjena neće dovesti do izdavanja odobrenja; ili“;
- (iv) u tački ART.200, dodaje se tačka (f):
„(f) Ako je zahtjev operatora iz treće zemlje prethodno odbijen ili je odobrenje ukinuto, Agencija može da odluči da pričekava devet mjeseci od datuma ukidanja ili odbijanja prije početka obrade novog zahtjeva.“;
- (v) u tački ART.205, tačka (a) zamjenjuje se sljedećim:
„(a) Nakon prijema zahtjeva za izdavanje odobrenja od operatora iz treće zemlje koji podliježe zabrani letjenja ili operativnom ograničenju u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005, Agencija uzima u obzir obim zabrane kako bi odredila relevantnu proceduru procjene kako je opisano u tački ART.200. Ako operator iz treće zemlje podliježe zabrani letjenja koja obuhvata cijeli obim njegovih operacija, procjena uključuje provjeru operatora iz treće zemlje.“;
- (vi) u tački ART.205, tačka (c) zamjenjuje se sljedećim:
„(c) Agencija obavlja provjeru samo ako:
(1) operator iz treće zemlje pristaje da bude predmet provjere;
(2) ishod inicijalne procedure ocjenjivanja iz tačke ART.200 ukazuje na mogućnost da će provjera imati pozitivan rezultat; i
(3) provjera može da bude sprovedena u objektima operatora iz treće zemlje bez rizika kompromitovanja sigurnosti i bezbjednosti osoblja Agencije.“;
- (vii) u tački (a) tačke ART.210, uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:
„(a) Agencija izdaje odobrenje kad:“;
- (viii) u tački ART.210, tačka (a)(4) zamjenjuje se sljedećim:
„(4) ne postoje dokazi o velikim nedostacima u sposobnosti države operatora iz treće zemlje ili države registra, prema potrebi, da sertifikuje i nadzire operatora iz treće zemlje i/ili vazduhoplov u skladu sa primjenljivim ICAO standardima;“;
- (ix) u tački ART.210, tačka (a)(5) zamjenjuje se sljedećim:
„(5) operator iz treće zemlje ne podliježe zabrani letjenja u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005; i“;
- (x) u tački ART.210, dodaje se tačka (a)(6):
„(6) svi nalazi neusklađenosti utvrđeni tokom procjene su zaključeni.“;
- (xi) u tački ART.210, tačke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:
„(b) Odobrenje se izdaje na neodređeno vrijeme.
Agencija navodi prava i obim aktivnosti čije je sprovođenje odobreno operatoru iz treće zemlje.
(c) Agencija sa operatorom iz treće zemlje dogovara obim promjena obaveza operatora iz treće zemlje za koje nije potrebno bilo kakvo prethodno odobrenje, uzimajući u obzir veličinu, vrstu i složenost operacije.“;
- (xii) u tački ART.215, tačka (a)(2) zamjenjuje se sljedećim:
„(2) prema potrebi, sprovođenje korektivnih akcija koje je odredila Agencija u skladu sa članom 76(6) Regulative (EU) 2018/1139.“;
- (xiii) u tački ART.215, tačka (b)(4) zamjenjuje se sljedećim:
„(4) uzimaju u obzir odluke i istrage u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005 ili zajedničke konsultacije u skladu sa Regulativom (EZ) br. 473/2006;“;
- (xiv) u tački ART.215, tačka (d) zamjenjuje se sljedećim:
„(d) Kada na osnovu raspoloživih informacija postoji sumnja da su se sigurnosna performansa operatora iz treće zemlje i/ili sposobnosti nadzora države operatora ili države registra smanjili ispod primjenljivih standarda iz Aneksa Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, Agencija stavlja predmetnog operatora iz treće zemlje pod pojačani nadzor. Agencija preduzima sve potrebne mjere kako bi obezbijedila da će predviđena operacija operatora iz treće zemlje biti sprovedena u skladu sa primjenljivim zahtjevima Dijela-TCO. Te mjere mogu da uključuju:
(1) provjeru operatora iz treće zemlje u skladu sa tačkom ART.205(d);
(2) zahtjev da operator iz treće zemlje redovno podnosi Agenciji izvještaje ili prilagođene tehničke informacije;
(3) privremeno ograničenje operacije na trenutnu flotu operatora iz treće zemlje i/ili obim operacija komercijalnog vazdušnog prevoza ka, u ili van državne teritorije koja podliježe odredbama Ugovora.“;
- (xv) u tački ART.220, dodaje se tačka (e):
„(e) Pri određivanju intervala preispitivanja Agencija uzima u obzir veličinu, vrstu i složenost operacije, raspoložive informacije o broju letova obavljenih na osnovu TCO odobrenja i relevantne elemente iz tačke ART.200(c).“;
- (xvi) u tački ART.230, tačke (b), (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:
„(b) Agencija izdaje nalaz nivoa 1 kad se otkrije bilo kakva značajna neusklađenost sa primjenljivim zahtjevima Regulative (EU) 2018/1139 i Dijelom-TCO ili sa uslovima odobrenja koja smanjuje sigurnost ili predstavlja ozbiljnu opasnost za sigurnost leta.
Nalazi nivoa 1 uključuju, između ostalog:
(1) slučaj da se Agenciji ne pruži pristup objektima operatora iz treće zemlje, kako je utvrđeno u tački TCO.115(b) Priloga 1, tokom uobičajenog radnog vremena i nakon pisanog zahtjeva;
(2) sprovođenje promjena za koje je potrebno prethodno odobrenje bez dobijanja odobrenja kako je utvrđeno u tački ART.210;
(3) dobijanje ili održavanje važenja odobrenja dostavljanjem falsifikovane dokazne dokumentacije;

- (4) dokaz o zloupotrebi ili neovlašćenoj upotrebi odobrenja;
- (5) prisutnost višestrukih nalaza nivoa 2 utvrđenih tokom procjene, što ukazuje na sistemsku slabost koja smanjuje sigurnost ili predstavlja ozbiljnu opasnost za sigurnost leta.
- (c) Agencija izdaje nalaz nivoa 2 kad se otkrije bilo kakva neusklađenost sa primjenljivim zahtjevima Regulative (EU) 2018/1139 i Dijelom-TCO ili sa uslovima odobrenja koja bi mogla da smanje sigurnost ili da predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost leta.
- (d) Kada se tokom nadzora otkrije određeni nalaz, Agencija, ne dovodeći u pitanje bilo kakve dodatne mjere koje se zahtijevaju u skladu sa Regulativom (EU) 2018/1139 i njenim delegiranim i sprovedbenim aktima, dostavlja nalaz operatoru iz treće zemlje u pisanoj formi i zahtijeva korektivne akcije za uklanjanje ili ublažavanje osnovnog uzroka kako bi se spriječila ponovna pojava utvrđene(ih) neusklađenosti.”;
- (xvii) u tački ART.230, tačka (e)(2) zamjenjuje se sljedećim:
„(2) procjenjuje plan korektivnih akcija i sprovođenja koji je predložio operator iz treće zemlje. Ako je na osnovu ocjene zaključeno da plan sadrži analizu temeljnog(ih) uzroka i (jednu ili više) aktivnosti za stvarno uklanjanje ili ublažavanje temeljnog(ih) uzroka kako bi se spriječila ponovna pojava neusklađenosti, plan korektivnih akcija i sprovođenja se prihvata.
Ako operator iz treće zemlje ne dostavi prihvatljiv korektivni akcioni plan iz tačke (e)(1), ili ne sprovede korektivne akcije u roku koji je odredila ili produžila Agencija, nalaz se podiže na nalaz nivoa 1 i preduzimaju se akcije utvrđene u tački ART.235(a).”;
- (xviii) u tački ART.235, tačke (b), (c), (d) i (e) zamjenjuju se sljedećim:
„(b) Ograničenje ili suspenzija se ukida kada Agencija smatra da je operator iz treće zemlje i/ili država operatora ili država registra, prema potrebi, sprovedla uspješne korektivne akcije.
(c) Pri razmatranju ukidanja suspenzije, Agencija razmatra mogućnost sprovođenja provjere operatora iz treće zemlje kada su ispunjeni uslovi iz tačke ART.205(c). U slučaju da je suspenzija određena zbog velikih nedostataka u nadzoru podnosioca zahtjeva od države operatora ili države registra, prema potrebi, provjera može da uključi procjenu sa ciljem provjere jesu li ti nedostaci u nadzoru ispravljani.
(d) Agencija može da ukine odobrenje ako nakon suspenzije operator iz treće zemlje i/ili država operatora ili država registra, prema potrebi, ne preduzmu uspješne korektivne akcije u roku od najviše 12 mjeseci.
(e) Agencija ukida odobrenje kada na operatora iz treće zemlje počne da se primjenjuje zabrana letjenja u skladu sa Regulativom (EZ) br. 2111/2005.”;
- (xix) dodaje se sljedeća tačka ART.240:
„ART.240 Važenje odobrenja
(a) Ako imalac TCO odobrenja više ne ispunjava zahtjeve za kontinuirano važenje iz tačke TCO.320 Priloga 1, Agencija obavještava operatora iz treće zemlje i države članice da je TCO odobrenje postalo nevažeće.
(b) Po prijemu zahtjeva za novo odobrenje nakon što je prethodno odobrenje postalo nevažeće, Agencija prema potrebi sprovodi procjenu kako bi obezbijedila da će planirana operacija da se sprovede u skladu sa primjenljivim zahtjevima Dijela-TCO.”;
- (xx) dodaje se sljedeća tačka ART.245:
„ART.245 Letovi sa jednokratnim obavještenjem
Nakon što primi obavještenje operatora iz treće zemlje u skladu sa tačkom TCO.305 Priloga 1, Agencija bez bespotrebnog odlaganja procjenjuje da li su ispunjeni uslovi koji su utvrđeni u tački TCO.305 Priloga 1.
Ako Agencija utvrdi da uslovi utvrđeni u tački TCO.305 Priloga 1 nisu ispunjeni, Agencija o tome obavještava operatora iz treće zemlje i relevantne države članice.”.
-